

Anteckningar

Finska som främmande språk 1A

(FAA110)

Fredrik Bergelv

Vårterminen 2026

0) Introduktionsmöte (15-1-2026) *Laura Lunnevuori*

- Som främmande språk: I A, I B, II A, II B, III. Fortsättningskursen I B går i höst.
- Två delkurser:
 - 7,5 hp - Språkkunskap (grammatik).
 - Skriftlig tentamen (A-F)
 - 7,5 hp - Muntliga och skriftliga språkfärdigheter (personliga förhållanden och vardagliga situationer)
 - Skriftlig tenta (A-F)
 - Individuellt muntligt prov (U-G)
- Lexin är en bra ordbok - <https://lexin.nada.kth.se/lexin/>

1) Föreläsning (19-1-2026) *Kirsi Kohtala-Ghane*

- Använtbara tjänster: Selskosamat, Ylen selkouutiset
- Språkkunskap 1: sanaluokat, ääntäminen, puhekieli, kirjakieli
 - Fonologi (ljud) < Morfologi (ordböning) < Syntax (satslära) < Semantik (betydelse) < Pragmatik (kontext)
 - Fonologi: Vokoaler och konsonanter, diftonger, vokalhormani, stavelsegränser, stadieväxling
 - Morfologi: Substantiv, adjetiv, pronomen, räkneord, verb, oböjliga ord
 - Syntax: Satstyper (Frågesatser, Trasnitivia, Äger), Satsdelar (Predikat, subjekt, objekt, predikativ, adverbial, attribut)

- Ordklasser (Sanalukot): Nomen (Kasus/ nomen), Verb (person, tempus, modus) och Objektiga ord
 - Nomen: substantiv (nainen, maa, apteekki)
 - Adjektiv: (hauska, tylsempi *tråkigare*, *pelottavin läskigast*)
 - Pronomen: Hän
 - Räkneord: Yks, kaks, kolm, neljä,
- Boktäver: A, E, I, O, Y Å, Ö (Å), (B), (C), D, E, (F), G, H, I, J, K, L, M, N, P, (Q), R, S, T, V, (W), X, (Z)
 - Notera skillnad A är [aa] men uttalas /a/.
 - O → Å
 - U → HQS
 - E → MER
 - Å → HÄR
- Längd på ljud: tuli (eld), tuuli (wind), tulli (ful)
 - Notera att ord med nk är /ng/ och när ordet blir längre blir det ng (kaupunki → kaupungissa)
- Övning dittonger

1. Aika	7. Keino (sätt, medel)	13. Koyha (fattig)
2. Koul	8. Tuoli (stol)	14. Syön (nål)
3. Sydä (itä)	9. Kaunis	15. Neula (näl)
4. Uida (siimma)	10. Käyde	16. Kieli
5. Äiti	11. Huikan (lite grann)	17. Hyi
6. Öisin (på närtrema)	12. Tauu	18. Koira

- Stavelsegränsen ligger alltid mellan två konstanter
- Huvudtrycket ligger alltid på första stavelsen
- Hälsningar:
 - Mitä kuulu? – Hyvä!
 - Miten menee? – Hyvin!
- Mål med att lära mig finska:
 - Prata med släkt (Minulla on sukulaisia ja puoliso Suomessa)
 - Kunna bo i Finland
 - Kunna prata finska om man skaffar barn i framtiden
- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä
- Olen *kaksikummentanejä vuotias*.
- Opiskuminen, koska *minulla on suomenkielinen puoliso ja minä Tykkää Suomesta*.

1) Föreläsning (20-1-2026) Hannele Halberg

- Kasus uttrycker nomen (roll i satsen).
- Finskan har 15 kasus
- Talo-ssa (I huset)
- Talo-ssa-ni (I mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse
- A- & U-nomen (substantiv, pronomen, räkneord)
- Nomen som slutar på a/ä, o/ö, u/y
 - genetiv -n → talon (talons kattos tak)
 - partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)
 - inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)

2) Föreläsning (26-1-2026) Kirsi Kohtala-Ghane

Verbbojning				
Riksspråk	Talsräk	Olla	Olla (talspråk)	Olla (Pohjanmaa)
Minä	Me	Minä olen	Mä oon	Moon
Sinä	Sä	Sinä olet	Sä oot	Soot
Hän	Se	Hän on	Se on	
Me	Me	Me olleme	Me olla	
Te	Te	Te olette	Te ootte	
He	Nä	He ovat	Nä on	

Presens	Imperfekti	Imperfekti puhekielel
Minä olen	Minä olin	Mä olin
Sinä olet	Sinä olit	Sä olit
Hän on	Hän oli	Se oli
Me olemme	Me olleme	Me ollaa
Te olette	Te olette	Te ootte
He ovat	He ovat	Ne olli

- Korta/ långa vokalaer (lyhyt / pitkä)

Vokalharmoni: Hur kan vokaler kombineras?

- I ett ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I
- Baker, främme, neutrala
- Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Sanatyppit (ordtyper): Gundform (nominativ), stam, singular partitiv

- Delas in i vokaluterna ord eller konsonantsuterna ord

Nomenpöjning:

- A- O- & U-nominat
- Nomen som utsätts på a/ä, o/ö, u/y (kirja, talo, koulu, kesä, särö, hylly)

o genetiv → talon (talons kattos tak)

o partitiv kirja (luen kirja / jag läser en bok)

o -ä (vokalharmoni)

o -ssa inessiv koulussa (Olen koulussa)

o -ssa (vokalharmoni)

o

Kasussystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finner 15 stycken. Men flera andra finns.

Mer info på sida 155 i boken

Exempel:

o Talo-ssa (I huset)

o Talo-ssa-ni (I mitt hus)

o Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)

o Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse

Instruktiv uttrycker ett sätt att säga något

o

Verbyt 1 stadieväxling: Gäller k, p och t. Dessa växlar mellan starka och svaga stader. Bara sista stavelsen.

- Kvantitetat stadieväxling

o kvalitativ stadieväxling

o Inga stadieväxlingar: hk, sk, st, tk

o Vanligvis när du böjer ord ska du gå från starkt till svagt stadium

o Kauppa → kaupassa

Verbyt 2 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 3 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 4 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 5 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 6 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 7 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 8 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 9 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 10 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 11 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars håll dig i samma

Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

o

Verbyt 12 stadieväxling: Gäller ä, ö, å, ü, y och ä, ö, å, ü, y.

- Ätt ord: A, O, U eller Å, Ö, Y, men alltid E, I

Baker, främme, neutrala

o Om neutrala ord, använd främme. Annars hå